

כס"ד. ש"פ בלק, ט' תמוז ה' תשמ"א.

2

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, ומבניא ע"ז בלקו"ת?
את המא"ז"ל כל הקורא לאברהם אברהם עובר בלא שנאמר
ולא יקרא יעקב שמו אברם אלא מעתה הקורא יעקב
הכי נמי שאני עור דהדר אברם קרא נו, וידיעתי ויעקב
בוה, מהו ענין ב' השמות יעקב וישׂאל, אשר הקורא ליעקב
יעקב אינו עובר בו, וגם מדוע זכרו שניהם בספסוק זה
(ובשאר פסוקי נבואה בליים). גם צריך להבין מהו ענין ב'
החוקרים דאיהו"ה ומשכנותיך, ובהעקב אותו החוקר אנה"ך,
ובישׂאל משכנותיך, והנה מזה שכתוב אהליך ומשכנותיך,
רבים, ומיעוט רבים שניים, מונח, שלש כאן ד' בחינות, ב'
מהם בבחי' יעקב וב' ביישראל. וצריך להבין הענין בזה.

1

ויזכר כ"ז בהקדים מ"ש, ולא אבה הוי' אליך לשמוע אל בלעם
וליהפוך הוי' אליך לך וגו' לכרחה וגו', היינו
במזמור הזהב בפרשת בהר, וכן היה בפרשת אחתפא.
היו"ע עבודת השו"ב, ומי שהוא צדיק ולא חסא ולא
פגם ולא עבר את הדור, שעבודתו הוא אם ישר הולך, ועשרה
האלקים את האדם ישל, הוי' אין שייך בזה אחתפא, משא"כ
כאשר היו אצלו ענינים לבחי' רצויים או שייך הענין
דאחתפא שצריך להפוך אותם לקדושה. אנו צריכין אחתפא,
שצ"ל גם בעבודת הקדושים, והנה ענין החשובה אינו על
עוונות דוקא, אלא גם מי שהוא צדיק גמור, מ"מ צריך לעלות
בעבודתו לבחי' אחתפא, ולצאת מהמלדה והגבלה שלו. וכמו
באברהם אבינו, ואף שנאמר בו, ואברהם זקן בא בימים, ואיתא
בזה"ש שלא חסר לו יומא חדא ולבואש חדא, היינו שהיו כל
ימיו מלאים בחכמה השלמות, מ"מ נתקלה בעבודתו למעלה
יותר ודפן את היצר הרע שלו לטוב, כמ"שי ומצאת את לבבו
נאמן לפניך (לבבו בב' ביי"ת יד'). והיינו דגם בחי' יצר

הירע -

- 1) פשתנו כד, ה. 2) פשתנו עג, א. וראה ג"כ ד"ה
זה בשנינו ייב בסה"מ חס"ב ח"א ע' וראה בח"ב ע' חס"ב ח"א ע' וראה
ג"כ אור"ח פרשתנו ע' א"ג-א"מ. אור"ח בא ע' שלב-שלה.
- ד"ה מה טובו בסה"מ איד"ש ע' 122. 3) ברכות יג, א.
4) וראה מקומות הנ"ל. 5) וראה יומא סב, ב. 6) תנא כג, ו.
וראה לקו"ת עה"פ לט, א. ד. 7) קהלה ז, כט. 8) חיי שרה
כד, א. 9) זח"א קט, א. רכד, א. 10) נחמי' ח, ש.

הוא תמיד ברצוא ושוב. ועוד שכן הוא בכל סדר ההשתלשלות
שהוא בבחי' מטי ולא מטי (בלשונו הקבלה).
והנה כללות ענין עבודת האדם, ההמשכה מלמעלה"ט והחלואה
מלמעלה"ע, ולפעמים מבוואר שזוה"ע התורה והחפלה,
ולפעמים ענין עבודה האדם, ההמשכה מלמעלה"ט והחלואה
היא לשווא לו ית' דירה בחתונות, ודיירה זו היא לעצמותו
ית'. ²⁸ שהוא כולל הכל, היינו בחתונות יש גם ענין הרצוא
כו'. ובלשון הזה"מ, שמתגלה בחי' חד אוראה שממנו מושפטים
כל התרי"ג אורות. ויש לומר בדרך אפשר, שהיו פירות
הכתוב זאת חוקת התורה, היינו שבהי' חוקת, בחי' אהיות
החיקה שלמעלה, שע"ז אמרו גליף גליפו בטהירו עילאה,
נמשכת בבחי' זאת, ספירת המלכות (הנק' דאמ"ת), ועד שנמשכת
בעולם הזה החתון, שבו מראים עליו באצבעו ואומרים זאת.

ויהי רצון, שע"י מעשינו ועבודתנו בכל ענינים אלו נזכה
לפרה העשירית ²⁹ שתה"י לע"ל בביאור משיח צדקנו, בקרוב
ממש, בגאולה האמתית והשלימה, ובעגלא דיך.
* -----

- 27) זח"א טז, ב. ובכ"מ. 28) וראה אור"ח בלק ע' תתקצז.
המשל חרס"ו ע' ג. ובכ"מ. 29) ח"ג קט, א. 30) שם רצו,
ב. ובכ"מ. 31) וראה לעיל הע' 7. 32) יל"ר ר"פ חוקת.
רמב"ם הל' פרה ארומה ספ"ג. וראה ג"כ מס' פרה פ"ג מ"ה.

הגחת התי' בלתי מוגה

צדיקים גמורים פוגמים יותר מעבירות של עמי הארץ. ואחרי שישנה העבודה לסוף מרת, נקודת הכלי, וכל העולם כולו עומדים הכן כולבים להיות לו ית' דירה בתחומים הנה אחרי כן, הוא ענין העבודה (דעשה טוב) היינו עשיית מעשים טובים בסוף הנהגה והנגלה, העשיית עושים את העולם לדירה לו ית' ו' ב' בהי' אלו (סומ"ר ועש"ט) בעולמות, הוא בעשי' ויצירתו, וסו"מ הוא בעולם בעש"י שרובו רע כמו"ב בתנאים שהקליפות גוררים בו, ושם היא התחלת העבודה. ואח"כ עוליים לעולם היצירה שהוא בבחי' ועשה טוב, כמישי' יוצר אור, ששם יש כבר אור וגלגול. וב"מ בחי' אלו (סומ"ר ועש"ט) באותיות דש' הרי' הוא בו"ה.

והנה אח"כ נאמר בקש שלום דקאי על לימוד החורה, שהוא שלא בערך למעלה מהעבודה דסור מרע ועשה טוב, ובעלמות הולך הוא כנגד עולם הבריאה שרובו טוב. ומעלה ענין החורה בכללות הוא שהמצות נקראים אבריאם²³. משא"כ החורה אורייתא וקוב"ה כולא חדא, כמבואר בתנאים²⁵. ובחי' הד', הנה בלקו"ח שם לפני שמבאר בחי' תשובה דלכאורה הרי' לא עיינו ו' ונחזור לענין שלשה בחי' תשובה דלכאורה הרי' לא עיינו בספרים רק שני בחי' תשובה היינו תשובה תחתי' ותשובה עליונה. ובהאורה סגנון זה אינו מובן, והי' לו לומר מלכתחלה שיש ל' בתאורה תשובה, ולמה מבאר בחלה שיש ג'. ובהי' מקשה על שיש דק ב' ורק אח"כ מבאר שיש ג'. ובי"ל ובאופן הלימוד הרי' הוא מביא על הענין הנלמד, דגם הענין הנלמד הוא באופן זה, ומבאר בוה דכל הרי' יש בה ב' בחי', והי' הד' שבתורה הרי' ע"פ דה' תפלה. ובהי' המדידת שבתורה, והנה ג' מדרי' הנ"ל שבתורה, הם נגד ג' המדידות שבתורה, נפש רוח נשמה דבחי' נשמה שנגד עולם הבריאה הרי' החורה, וכמ"ש תנאים.

- 18* ראה מכתב כ"ק אדמו"ר מוהררי"צ - גרופס בקונטרס לו ג' א"ת
- בתחלתו (סה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב). (19) לקו"ח וסה"מ א"ת א"ת
- קס"ח שם. פ"ו (י, ב ואילן). (21) ישע"י מה, ו' ע"ה ע"ה ע"ה
- (22) לקו"ח שם (עה, א). (23) ראה ת"ז ת"ל. וח"ב קי"ח. א. (מ"ד)
- (24) ראה ח"א כד, א. וח"ב ס, א. ת"ז ת"ו וח"כ.
- (25) פכ"ג. וראה לקו"ח שם (ער, א ואילן). סה"מ קס"ח שם ס"ח
- (ח"א ע' רלד וח"ב ע' תצה). (26) עה, א. (27) אי"ב לב, ח. ת.

תנתת התי' בלתי מוגה

הרע שהוא א' מהי' דבריים שהקב"ה מתחט עליהם שבראשיו, והפכו לטוב. וע"פ המבואר בלקו"ח על פסוק זה, דמה שנאמר בי' אהבך הו"י אלקיך קאי על ע"ם שבמאציל, היינו לא ע"ם שלפשה, בעולם האצילות, אלא בחי' ע"ם שלמעלה מעלה עד לע"ם שבמאציל. הרי' מובן, גודל ענין ההפכה שלע"ז. כי ההמשכה היא ממקום נעלה ביותר.

והנה עפ"י הנ"ל מובן, דמה שכתוב בנבואה בלעם מה טובו אהליך בו קאי, בעבודת התשובה, שהיא עבודה כזו שהיא בבחי' ג' התפורה ומוזר מובן, והד' מדריגות שבפסוק זה, הם ד' מדריגות בתפורה, וב' מהם בבחי' יעקב וב' בישראל. והענין הוא ע"ש כדו' אוחות בעקב, ולא סתם עקב אלא עקב דיעקב הוא אלוותו ל' ראשו, וגם בתוב נקרא ישראל ע"ש שררה עם אלקים ועם אנשים וחובלתי, היינו שהוא בבחי' שר וראש לאלה שלמטה ממנו. ומוזר מובן גם בעבודה האדם, שבחי' לעקב היא העבודה בבחי' עקב ורגל, ובחי' ישראל היא העבודה שבחי' ראש, וזהו מה שהרה אדורי' קרא ישראל ע"ש אלו' צ' בחי' יעקב, כמבואר בלקו"ח נצביס' כו', היינו שב"ל צ' בחי' ראש, ויש מעלה בראש על הרגל, ובוה שיש מעלה בה"ב על ה'ראש, ויש מעלה בראש על הרגל, ובוה ישנם ג' מדריגות בתשובה, ב' מהם שייכים ליעקב ורגל, וב' מהם שייכים לישראל (לי ראש).

- 11) ירושלמי תענייה פ"ג ה"ד. (12) תצה לט, ג.
- 13) הו"ה. (14) דרמ"צ מצות ציצית טו, ב (בשם)
- 15) וישראל לב, כס. (15*) מל, א. (16) ראה
- לקו"ח וסה"מ קס"ח שם (שנמסנו בהע' 2. (17) חתלים לד, טו.
- 18) לקו"ח שם (ער, ב). סה"מ קס"ח שם (ח"א ע' רלה וח"ב ע' תצה).

תנתת התי' בלתי מוגה

שמא פעמים זהו כפי שבעו, היינו שאין טבע גופו מתנגד לזה, ואינו צריך להתגרות יחירה כדי ללמוד מאה פעמים, ולכן נקרא לא עבדו, ודוקא כשלומד וזה מרגילותו, מאה פעמים ואחת, אף נקרא עובד אלקים. וזהו גם מה שמוא ע"ז (כגמ' וכתבתי אים) משל מתמריץ שאם אולכים יותר מרגילותן הרי שברך גדול הרבה יותר, ומבאר אמו"ק 36 משל החמירן הוא לפי שבנמשל קאי על חומה, וכתבתי חב"ש"ט הידועה עה"פ כ"י תראה חמור שונאך גד, דקאי על חומר הגוף שהוא שונאך ואפע"כ צריך להיות עזוב תעזוב עמו. ועד"ז בענינו, דאפשר שחומר הגוף אינו שונאך, לפי שמטבע גופו היה רגיל ללמוד ק' פעמים ולכן אי"ז נק' עבדו. ועד"ז הוא מ"ש בתו"א דמי שהוא בעל מרה שחורה צריך לנצל זה ללימוד חכמה חתורה. דכ"ז הוא לפי שבעו. אמנם החידוש בבבבבב הוא שלימוד חתורה יהי' יותר מטבעו ורגילותו. והנה עד"ז הוא גם בעבודת התפלה והתשובה וזאפשר שעבודתו הרי' באופן כזה, דמיך כשוראה את גדולתה הכורה, מה רבו מעשיר ומה גדלו מעשיר, מתעורר מיד בהודאה כללית מודה אני לפניך, ואי"צ להתגרות מישור, והוא נלעש כעבוד קמי מרי"ט. אמנם החידוש שבבתי' והתפלה כאשר צריך להתחננות דפסוד"ו וברכתי קו"ש וקו"ש ותפלה העמידה ברא עומד כעבוד קמי מרי"ט, הרי אז ע"י היגיעה בהתחבונות ברא עבודתו היא בבתי' ויהפוך למעלה ממדידה והגבלה, ובהו כו"כ מדרגות, וכאשר מביע למדידה נעליה יותר גם זה נעשה הטבע שלו, ועבודת התשובה הוא בענין געלה יונת"ו לפי המבואר⁴⁰ בענין בכל מאד שהוא מאד, משא"כ לגבי השני, עבודה זו הוא בהתשיבות, שהכונה כזה, לא רק לגבי השני, אלא גם לגבי עצמו, דכאשר יקיים מצות בריבוי, וילמד יותר, ויתפלל יותר, הנה עבודה זו נעשה בהתשיבות, והמאד הוא בענין נעלה יותר.

וזהו מה טובו אהליך יעקב משכונתיך ישראל. דעבודת האדם ישנם ב' האהלהים. העבודה דטור מרע והעבודה דלעשה טוב (כמו שהוא בעבודת התשובה) ונקראים בשם דלעשה טוב - אהלים -

(36) ראה ג"כ לקו"ש ח"א ע' 118 ואילך. (37) היום יום - כח שבט. (38) חולדות י"ט, ג. (39) שבת י, א. (40) ראה תו"א מקץ ל"ט, ד. דרמ"ט קט, ב. ובכ"ט.

הנחת הת' בלתי מוגה

40
285-
286

ונשמת שדי תבינים, דבתי' נשמה שייכה לעינין ההבנה והשגה, ליימוד התורה. משא"כ עבודת התפלה הוא לנגד תי' יחידה ששתיהן נכללות בבתי' אחת, שהרי בזה"ט נקראו שתייהן בשם נשמה לנשמה, אף שבמדרש נחלקן לב' בתי' תי' ויחידה. וכמו האות יו"ד שבשם הוי', הכוונת בעצמה גם את קוצו של יו"ד ולרובין ד' בתי' הני' בעבודת התשובה. דהנה פו"מ וישע"ט והתורה והתפלה ישנם בעבודת האדם גם בלי עבודה התשובה, וישנם בעדיקתם, ורגם בעניינים, ואפילו במדריגות שלמה מבינינים, והחידוש שבפסוק זה, דקאי בד' עניינים אלו, כפי שיש בהם מעלה הענין דו'יהפוך זה, דקאי בד' בעבודת התשובה והענין הוא דהנה בענין פו"מ סו"ט אל' לט, ישיב ולא עבר עבירה ונדחתה לו שבר כאילו עושה מצוה, דזה קאי גם בשאינו צריך להתגברות יחידה כדי לטור מרע, וכמו כשמואל עצמו משקצים ורמשיים שנפשו של אדם קצה ברום כו'. וכמו שמואל בתו"א שיש בנ"א שכל נבראו מתחלתם שאינם צריכים למלחמה כדי למנוע עצמם מדבריים בלתי רצויים. אמנם ענין טור מרע בעבודת התשובה הוא שהעבודה דטור"מ היא באופן של הפכה, היינו שצריך להפוך עצמו כדי לטור מרע. ועד"ז הוא גם בהקו דעשה טוב שאינו מספיק העבודה דעשה טוב שמצד הטבע, וצריך דעשה טוב עשה טוב בעבודת התשובה שצריך להיות התגברות יחידה יותר עשה טוב בארבע אבינו שנקראו אברהם אורי, דעיקר מעלתו היתה בזה, דאף שהי' בעל חסד והכנסת אורחים בטבעו, מ"מ הי' אומרי' ברכו למי-שאכלתם משלו, ודוקא עי"ז נקרא אהבה. ועד"ז הוא בכל ישראל שהם רחמנים ביישנים וגימלי' חסדי'ט, שצ"ל עשיית החסד בבתי' ויהפוך, יותר מן הטבע. ועד"ז הוא בהקו דבקש שלום היינו בלמוד החתורה, שצריך ללמוד יותר מרגילותו. וכמו בא בחניא שם שאינו דומה שונה פרקן מאה פעמים למי ששונה פרקן ק"א פעמים, לפי שונה פרקן - שמא -

(28) ח"א ע"ט, ב. פא, א. ח"ג קנב, א. ז"ח רות ע"ח, ג. (וכן הובא בזה"ט אמור כב, יב). (29) ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו. וראה קונטרס "עניינה של חתרת החסידות" הע' 79. (30) מכות כג, ב. קדושי' ל"ט, ב. (31) פט"ד: (32) ישעי' י"א, מא, ח. (33) טוטה י, א. ובכ"ט. (34) יבמות ע"ט, א. (35) חגיגה ט, ב.

הנחת הת' בלתי מוגה

287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

התנתח התי' בלתי מוגנה

הוי' לי בערוזרי גוי', ומדרייק בעל המאמר והגאולה (במאמרו מיום י"ב תמוז תרפ"ז באסטרטאמא)?, דלשון הפסוק איז לו הבנה כלל לכאורה, כי משמע שיש ערוזרים רבים וגם תקי"ה הוא עמהם. והנה בפסוק כאן הובא שם הוי' דוקא, וע"ז מביא בהמאמר שם מ"ש הרמב"ם (בספרו יד החזקה⁴) יסוד היסודות וכל הנמצאים כו' לא נמצאו אינו מצוי אין דבר אחר וממשיך ואם יעלה על הדעת שהוא מצוי אין דבר אחר יכול להמצאות, דד' החיכות יסוד היסודות ועמוד החכמות הם רי"ת הוי' (כמ"ש נכד הרמב"ם ומפרשי הרמב"ם), ולפי זה יוקשה בינותר מה שנאמר כאן על שם הוי' הוי' לך בעוורי היינו שיש ערוזרים והוי' הוא בעוורי. והנה פסוק זה נאמר ע"י דוד המלך, שביקש מהקב"ה שיהי' הוי' לי בעוורי גוי'. וע"ז מציינו גם בדברי הח"ל⁵, שאמרנו הבא לשהי' מטייעין לו, ולכאורה גם כאן אינו מובין⁶ הלשון מטייעין לו שנה' בל רביב, והלא עיקר הסייע הוא מהקב"ה, כמאמר הקב"ה עוורו. והנה כשם שהיא בהטועי, שאמרו בל רביב, ע"ז צריך להבין? מהו הל' הבא לשהי' פועל יוצא ומשמע לשהי' אחרים, דלכאורה הול"ל הבא לישהי' דאז מורה רק על עצמו לבד.

ולמשיך בהמאמרו, אך הענין הוא זהנה כתיבני ומירות היו לי חוקיק בביית מגוריי. ויש לנאר המשך הענינים, והנה מבקשת דוד הוי' לך בעוורי מובן שהי' או במקמד ומצב כזה שהי' צריך לעזר וסיוע, וכמו שממשיך ואני אראה בשונואי, היינו שהיו לו שונואים. וכמעמד ומצב זה אמר ומירות היו לי חוקיק בביית מגורי, דבהיותו במצב ומגורי,

- היינו -

- (1) תהלים קי"ח, ז. (2) בד"ה זה (נדפס בט"מ תרפ"ז ע' רא ואילך. טה"מ קונטרסים ח"א קפט, א ואילך). (3) ראה גם לקו"ת שמע"צ פת, א. (4) בחתלתא. (5) בהלכה ב'. (6) הובא בשה"ג להחיד"א מע רמב"ם. (7) ופירושו לרמב"ם שם.
- (8) שבת קד', א. וש"נ. (9) ראה ד"ה תני"ל שם. וראה גם לקו"ת שם. (10) ראה סוכה נב, ריש ע"ב. קידושין ל, ב. (11) ד"ה תני"ל - ע' רב ואילך. קפט, ב ואילך. (12) תהלים קי"ט, נד.

אוהלים, דענינין הוא אוהל הוא ענין עראי, כי המצות הם בתי' עראי, שהם דוקא עתה, משא"כ בג"ע איך בו קיום המצוות, וכן אמר ו'לז דלע"ל יגיע ימים אשר האמר אין לי חפץ בהם, שאין בהם קיום המצוות. ובעבודת ישראל ישנם ב' המשכנות, העבודת החרוה והעבודת דתפלה (כמו שהוא בעבודת התשובה) ונקראים בשם משכנות. דענין המשכן הוא ענין קבוע⁴, כי לימוד התורה ועבודת התפלה הוא בתי' קבוע, גם בג"ע ולע"ל.

131

*

- (41) ראה לקו"ת (ער, ד) ואוה"ת (א"ל-א"מ) שנסמנו לעיל בהע' 2. או"ת להה"מ עה"פ (הובא באוה"ת שם).
- (42) שבת קנא, ב. ובכ"מ.

התנתח התי' בלתי מוגנה

[Faint, mostly illegible text bleed-through from the reverse side of the page.]